

GEZONDE WOORDEN

HET HUWELIJK

WAT IS NUTTIG EN BOUWT OP?

GERARD OUDIJN

HET HUWELIJK

HET HUWELIJK

Gerard Oudijn

GEZONDE WOORDEN

Colofon

Titel: Het huwelijk

Wat is nuttig en bouwt op?

© 2022 Gerard Oudijn, gezondewoorden.nl

Alle rechten voorbehouden

Verschijningsdatum: november 2022

Uitgever: Stichting Evangelie Om Niet, Papendrecht

Samenstelling & vormgeving: EON, evangelieomniet.nl

In samenwerking met Mieke Tom

Foto cover © JeremyWongWeddings via Canva

ISSN 2949-7353

NUR 707

INHOUD

VOORWOORD 9

INLEIDING 11

- 1. Oude en nieuwe verbond 15**
- 2. Eén vlees 21**
- 3. De evangeliën 25**
- 4. Scheiding tussen gelovigen 29**
- 5. Huwelijk en scheiding tussen de gelovige en ongelovige 33**
- 6. Toch hertrouwen? 39**
- 7. Reacties 43**
- 8. De hoofdzaken 47**
- 9. 'Lastige casussen' 51**

De Bijbelteksten zijn een meer letterlijke (werk)vertaling, tenzij anders aangegeven.

Bronnen: scripture4all.org en geschriften.nl.

VOORWOORD

Degenen die mij kennen, weten dat ik zelf gescheiden ben. Het is intussen een aantal jaar geleden, dat mijn eigen vrouw mij verlaten heeft.

Natuurlijk hebben, op het moment dat je in die situatie zit, bepaalde gedeelten uit de Bijbel, die over het huwelijk en aanverwante zaken gaan, je bijzondere aandacht.

Ik liep dan ook al een paar jaar met het idee rond om deze dingen op te gaan schrijven, maar gezien mijn actuele situatie leek het me beter er eerst wat tijd overheen te laten gaan.

Ik wilde deze dingen bestuderen en publiceren, los van gevoel en emoties die bij een scheiding horen.

Nu mijn leven zich al enige tijd in het huidige ritme begeeft, en ik minder het gevaar loop om niet objectief te blijven, leek mij de juiste tijd aangebroken om dit onderwerp te behandelen.

INLEIDING

Er zijn veel tegenstrijdige meningen over wat de Bijbel zegt over het huwelijk.

Schrijven hierover kan nogal wat stof doen opwaaien, want het is een precair onderwerp.

Zeker omdat het ook andere vragen oproept, zoals over scheiden en hertrouwen.

‘Mag dat?’ is dan vaak de vraag.

Een vraag waar Paulus snel mee afrekent:

1 Korinthe 10

²³ Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn nuttig.

Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen bouwen op.

[HSV]

Er is dus een belangrijkere vraag: is het *nuttig*?

Dat wil zeggen: *bouwt het op*?

Is het tot opbouw van de ecclesia (gemeente, letterlijk: uitgeroepen volksvergadering) en tot eer van God?

Met die mindset zouden we de Schrift onderzoeken.

Misverstanden

De reden dat er zoveel misverstanden zijn over het huwelijk, is dat men vaak de hele Schrift op zichzelf van toepassing brengt en alles leest als aan ‘ons’ gericht.

Dan kom je onherroepelijk in de knoop.

Ter illustratie: probeer deze verzen maar eens met elkaar te verenigen, die beiden gaan over iemand die gescheiden is:

Deuteronomium 24

⁴ ... dan mag haar eerste man, die haar heeft weggestuurd, haar niet terugnemen om hem tot vrouw te zijn ... ^[HSV]

1 Korinthe 7

¹¹ ... en als zij toch gaat scheiden, laat zij ongehuwd blijven of zich met haar man verzoenen ...

Harmonie

In het eerste vers wordt hertrouwen met dezelfde partner verboden, in het tweede vers is er de oproep zich, met de partner waarvan gescheiden is, te verzoenen.

Hoe kan dat?

De Schrift is Gods woord.

Hij is Eén en onverdeeld, dus is het woord in volstrekte harmonie met zichzelf.

Maar niet alles wat staat geschreven, is gericht tot iedere lezer.

We zouden moeten onderscheiden wat wèl aan ons is gericht en wat niet.

Wat is dan leidend voor ons?

Gevoelig

Ik realiseer me dat dit een gevoelig onderwerp is.

Iedereen heeft met zaken als een huwelijk, scheiden of hertrouwen te maken, bij zichzelf of in de directe omgeving.

Ook komt er vaak veel emotie bij kijken, omdat velen gekwetst en beschadigd zijn.

Daarom wil ik deze dingen zorgvuldig bespreken, maar juist omdat iedereen ermee te maken heeft, moeten ze wel besproken worden.

Nogmaals, Paulus verkondigt geen wet en hij is onze leermeester. Het gaat niet om 'wat wel mag of wat niet mag'.

Wat is *nuttig*, wat zijn Gods richtlijnen voor ons?

Wat heeft onze Schepper voor ons bepaald dat voor ons het beste is?

1. Oude en nieuwe verbond

Om goed te verstaan wat er in de Schrift op ons van toepassing is met betrekking tot het huwelijk, moeten we te rade gaan bij de apostel Paulus.

Aan hem werden immers door de opgewekte Christus de woorden geopenbaard die bestemd zijn voor de natiën. ^{1Tim.2:7; 2Tim.1:11}

Het overgrote deel van de Schrift is gericht aan Israël, maar juist Paulus' brieven zijn bestemd voor de natiën.

Geestelijk

Tevens is het van belang om te weten dat alle *aardse* zaken, dus ook die met betrekking tot het huwelijk, een *geestelijke* betekenis hebben die hoger en belangrijker is dan de oppervlakkige:

- de *man* is een uitbeelding van God (Jes.54:5);
- de *vrouw* representeert Israël (Jer.3:20);
- het oude verbond is een *huwelijks*verbond tussen God en Israël (Jer.31:32);
- het land is de echtelijke woning (het *huis* Israëls);
- enzovoorts.

Dan lezen we in het Oude Testament:

Deuteronomium 24

¹ Wanneer een man een vrouw genomen heeft en met haar getrouwd is, en het gebeurt dat zij geen genade meer vindt in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, en hij haar een echtscheidingsbrief schrijft, die in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt,

² en als zij dan uit zijn huis vertrekt, weggaat en de vrouw van een andere man wordt,

³ en die laatste man ook een afkeer van haar krijgt, haar een echtscheidingsbrief schrijft, die in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt, of als die laatste man, die haar voor zichzelf tot vrouw genomen heeft, sterft,

⁴ dan mag haar eerste man, die haar heeft weggestuurd, haar niet terugnemen om hem tot vrouw te zijn ... ^[HSV]

Oude verbond

De voorgaande tekst werd aan Israël als wet gegeven, Paulus laat een ander geluid horen, maar daarover later meer.

Wat we in Deuteronomium beschreven vinden, is een illustratie van iets groters.

God is de man, die van *Israël* is gescheiden.

Het oude (huwelijks)verbond is verbroken.

Dit oude verbond was een *voorwaardelijk* verbond en daarom kon ook onder dit verbond een huwelijk onder voorwaarden ontbonden worden.

Wanneer Israël, de vrouw, weer terugkomt tot haar man, dan kan en mag dat niet onder datzelfde oude verbond van de wet. Het zal dan tot haar God terugkeren onder een nieuw verbond (Jer.31:31).

Ook Paulus spreekt van dit huwelijksverbond:

Romeinen 7

¹ Of, broeders, weet u niet – ik spreek immers tot mensen die de wet kennen – dat de wet over de mens heerst zolang hij leeft?

² Want de gehuwde vrouw is door de wet gebonden aan de man zolang hij leeft. Als de man echter gestorven is, is zij ontslagen van

de wet die haar aan de man bond.

³ Daarom dan, als zij de vrouw van een andere man wordt terwijl haar man leeft, zal zij een overspelige genoemd worden. Als haar man echter gestorven is, is zij vrij van de wet, zodat zij geen overspelige is als zij de vrouw van een andere man wordt.

⁴ Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem, Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God. ^[HSV]

Nieuw verbond

Ook in Romeinen 7 vinden we het beeld van het einde van het huwelijksverbond.

Het wordt beëindigd door de dood van de man.

God kwam in Zijn Zoon Jezus Christus tot de zijnen (Israël), maar zij accepteerden Hem niet (Joh.1:11).

Zij doodden Hem en daarmee kwam er een einde aan de wet, het oude verbond (Ef.2:15-16).

Daardoor werd Israël (de vrouw) ontbonden van de wet (het oude huwelijksverbond) met de man (God), zodat zij onder een nieuw (hewelijks)verbond kan worden van een Ander, namelijk van Hem, die uit de doden is opgewekt: Christus.

Top-down

Hoewel de geestelijke of profetische betekenis de hoogste is, mogen we de meer oppervlakkige betekenis hiervan niet wegwuiven.

Het één is een beeld van het ander.

Aardse, menselijke verhoudingen zijn uitbeeldingen van Goddelijke en geestelijke verhoudingen.

Het mooiste voorbeeld hiervan, omdat het iedereen aangaat, vind ik het voorbeeld uit (meer letterlijk vertaald):

Efeze 3

¹⁴ ... de Vader van onze Heer Jezus Christus,

¹⁵ naar Wie ieder vaderschap in de hemelen en op de aarde genoemd wordt.

God is Vader en naar Hem wordt elk vaderschap vernoemd. Ons vaderschap is een uitbeelding van het Vaderschap van God. Top-down, het hogere wordt uitgebeeld in het lagere.

Maar dit maakt dat ook die meer oppervlakkige toepassingen waar zijn en niet terzijde mogen worden geschoven.

Toegepast op Romeinen 7 zien we dan dat er slechts één reden wordt genoemd voor de ontbinding van een huwelijk: het overlijden van de huwelijkspartner.

Sterker nog, hertrouwen met een ander terwijl de huwelijkspartner nog leeft, wordt beschouwd als overspel (:3).

Verkeerde conclusies

Waar een wettische houding regeert, gebruikt men dit soort teksten om 'zondige broeders en zusters' buiten de geloofsgemeenschap te plaatsen.

Blijkbaar wegen de zonden van anderen zwaarder dan de eigen missers.

Het is natuurlijk lastig om scherp te zien met een balk in het eigen oog (Matth.7:1-5).

Veroordelen komt ons niet toe en we leven ook niet onder de wet. Integendeel, wij zouden genade schenken aan elkaar (Kol.3:13).

Onwetend

Er zijn natuurlijk gelovigen die met de beste bedoelingen keuzes hebben gemaakt, met de kennis die ze toen hadden.

Of men heeft keuzes gemaakt in onwetendheid.

Achteraf blijken die keuzes wel eens verkeerde keuzes te zijn.

Maak je daar geen zorgen om.

Hij doet alles meewerken ten goede (Rom.8:28).

Zelfs van het doden van Jezus Christus wordt gezegd dat het Joodse volk dat in onwetendheid deed (Hand.3:18) en het wordt hen niet aangerekend.

Gods genade is altijd uitermate overvloedig (Rom.5:20).

2. Eén vlees

Eerder zagen we wat de wet zegt met betrekking tot het huwelijk en het ontbinden daarvan en hoe Paulus, in de Romeinen brief, de typologische betekenis daarvan uiteenzet.

Maar wanneer we terug willen naar het fundament, om te zien waar het huwelijk op gebaseerd is, moeten we naar het begin, namelijk naar Genesis.

Daar neemt God een deel uit Adam en maakt daar zijn vrouw Eva uit. En omdat de vrouw uit de man genomen is, volgt als commentaar:

Genesis 2

²⁴ Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn. ^[HSV]

Complement

Omdat de vrouw uit de man genomen is, zijn de man en de vrouw elkaars complement.

Zij komen bij elkaar en worden één.

Het man en vrouw zijn komt tot stand door:

- vader en moeder verlaten
- hechten
- één vlees zijn

Van den beginne

Bovenstaande principes gelden al vanaf het begin, vór voor er ook maar een wet was gegeven.

Als de farizeeën aan Jezus vragen waarom Mozes (in de wet) dan instructies voor echtscheiding heeft gegeven, zegt Jezus dat het vanwege de hardheid van hun harten is, maar dat het *van den beginne* niet zo is geweest (Matth.19:4).

De wet kwam ertussen

Als de wet iets anders zegt, komt dat omdat de wet er later bij kwam.

De wet werd ertussen geplaatst (Rom.5:20, Gal.3:19) en had een duidelijk begin en einde.

De wet doet dus niets af aan bijvoorbeeld de beloften aan Abraham (Gal.3:18-19), maar ook niet aan beginselen zoals we die vinden met betrekking tot het huwelijk in Genesis 2.

De woorden uit Genesis 2 gelden vanaf *den beginne* en zijn voor alle volgende generaties.

Ze worden ook aangehaald door de apostel Paulus.

Deze keer in de Efeze brief, waar hij spreekt over de verhouding tussen man en vrouw:

Efeze 5

³¹ Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn.

³² Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente. ^[HSV]

Eenheid

Paulus wijst ons ook hier op de diepere betekenis van de dingen. De *vleselijke* eenheid van man en vrouw is een uitbeelding van de *geestelijke* eenheid van Christus en de ecclesia.

Zoals Christus en de ecclesia één lichaam zijn, zo zijn man en vrouw één.

Natuurlijk wordt dit ook in de praktijk uitgebeeld door de seksuele gemeenschap en wat daaruit voort kan komen: een kind. Het kind is voortgekomen uit man en vrouw; het 'product' van het één vlees zijn.

De terminologie die we uit de Schrift kennen met betrekking tot de ecclesia, gebruikt Paulus in Efeze 5 één op één voor de relatie tussen man en vrouw.

Bijvoorbeeld als hij zegt: "de man is het *hoofd* van zijn vrouw, zoals Christus het *Hoofd* is van de ecclesia" (:23) of: "zó zijn ook de mannen verschuldigd hun vrouw lief te hebben als hun eigen *lichaam*" (:28).

Onverbrekelijk

Het principe van de eenheid van man en vrouw, als uitbeelding van de geestelijke eenheid van Christus en de ecclesia, is dat deze eenheid *niet te verbreken* is.

In de brieven van Paulus vinden we deze eenheid tussen Hoofd en lichaam telkens benoemd en toegelicht.

De ecclesia, die Zijn lichaam is, deelt in alle zegeningen van Christus (o.a. Ef.1:3).

Deze eenheid is onverbrekelijk en dáár is de relatie man en vrouw binnen het huwelijk een uitbeelding van!

Vandaar ook dat we bij herhaling vinden geschreven:

Markus 10

⁹ Dus, wat God samengevoegd heeft, laat de mens dat niet scheiden. ^[HSV]

3. De evangeliën

Ook in de evangeliën vinden we een aantal uitspraken over het huwelijk en worden de woorden *van den beginne* uit Genesis 2 geciteerd.

Het zijn uitspraken van Jezus, die Hij hier deed tijdens Zijn leven op aarde.

We doen er goed aan hierbij ook Zijn woorden in gedachten te houden uit Mattheüs 15:14: *“Ik ben slechts gezonden tot de verloren schapen van het huis van Israël”*.

Zijn woorden die we vinden in de evangeliën zijn primair gericht tot Israël. Voor de woorden gericht tot de natiën, moeten we bij Paulus zijn.

Aan Hem gaf de *opgewekte* Christus vanuit de hemel die woorden door.

Vervullen

Jezus kwam niet om de wet te ontbinden, maar wel om die te vervullen (Matth.5:17).

Jezus predikte dan ook geen wet, maar genade en waarheid (Joh.1:17).

Hij kwam om het oude verbond te vervullen (profetieën worden vervuld) en sprak over het nieuwe verbond.

Mattheüs 19

³ En de Farizeeën kwamen tot Hem, om Hem te beproeven, en zij zeggen, of het een mens geoorloofd is zijn vrouw weg te zenden om elke reden.

⁴ En Hij antwoordde, en Hij zei: Lazen jullie niet, dat de Maker, vanaf het begin, hen van het mannelijk geslacht en van het

vrouwelijk geslacht maakt?

⁵ En Hij zei: Wegens dit zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en aan zijn vrouw samengevoegd worden, en de twee zullen tot één vlees zijn,

⁶ zodat zij niet meer twee, maar één vlees zijn. Wat, dan, God samenvoegt, laat de mens het niet scheiden!

⁷ Zij zeggen tegen Hem: Waarom, dan, geeft Mozes instructie om een boekrol van scheiding te geven, en haar daarmee weg te zenden?

⁸ Jezus zegt tegen hen: Mozes staat het jullie toe, met het oog op de hardheid van jullie harten, jullie vrouwen weg te zenden; maar vanaf het begin was het niet zó.

⁹ En Ik zeg tegen jullie: Wie zijn vrouw wegzendt om een andere reden dan ontucht, en een andere trouwt, pleegt overspel, en wie een weggezondene trouwt, pleegt overspel.

Ontucht

Ook Jezus verwijst dus naar de fundamentele uitspraak uit het begin van Genesis over man en vrouw.

We vinden soortgelijke schriftgedeelten in Mattheüs 5:32, Marcus 10:2-12 en Lucas 16:18.

Opvallend is dat in Marcus en Lucas *geen enkele* rechtvaardige grond voor echtscheiding wordt genoemd.

Alleen in Mattheüs wordt 'ontucht' genoemd als rechtvaardige grond voor een scheiding.

Het Griekse woord dat daar in de grondtekst wordt gebruikt, is *porneia* en wordt in de Statenvertaling en NBG51 meestal vertaald met 'hoererij'.

De betekenis van *porneia* is: seksuele omgang met iemand die niet je eigen man of vrouw is.

Andere goden

Ook hier is de betekenis ten diepste typologisch.

God (de man) had het volk waarmee Hij getrouwd was, weggestuurd met een scheidbrief, vanwege haar ontucht.

Het volk (de vrouw) liep andere goden achterna en dat wordt in de Schrift aangeduid met hoererij/ontucht (o.a. Rich.8:27, Jer.3:6 en 8).

Het nieuwe (huwelijks)verbond zal worden gesloten met de Messias en het volk Israël.

Dat is dan ook 'wettig', omdat het volk van JAHWEH is gescheiden onder het oude verbond, vanwege haar ontucht.

Juist het Mattheüs-evangelie presenteert de Messias als de komende Koning, die een Koninkrijk zal vestigen en daarbij een bruiloft aanricht – een uitbeelding van het nieuwe verbond.

Er zijn bijvoorbeeld een aantal gelijkenissen die van een bruiloft spreken (Matth.22 en 25).

Israël

Wat we beschreven vinden in Mattheüs is dan ook met name een nationale aangelegenheid en van toepassing op Israël.

Vandaar dat hier over de scheiding wordt gesproken tussen God en Israël onder het oude verbond.

Wanneer we dit in Mattheüs beschreven vinden, is dit een vervulling van oudtestamentische beloften.

Jezus kwam immers om de wet te *vervullen*.

Hij stierf om het oude verbond te beëindigen en door Zijn opstanding een nieuw verbond tot stand te brengen:

Jeremia 31

³¹ Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, ³² niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE.

³³ Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. ^[HSV]

Jesaja 62

⁴ Tegen u zal niet meer gezegd worden: verlatene, en tegen uw land zal niet meer gezegd worden: woestenij, maar u zult genoemd worden: Mijn welgevallen is in haar, en uw land: getrouwde; want de HEERE verlangt naar u, en uw land zal getrouwd worden.

⁵ Want zoals een jongeman trouwt met een maagd, zo zullen uw zonen trouwen met u; zoals een bruidegom zich verblijdt over zijn bruid, zo zal uw God Zich over u verblijden. ^[HSV]

4. Scheiding tussen gelovigen

Wanneer we het over het huwelijk hebben, is er één hoofdstuk dat niet onbesproken mag blijven en dat is 1 Korinthe 7.

Belangrijk is om ons te realiseren dat Paulus in dit hoofdstuk ingaat op vragen van de Korinthiërs (:1) en dat het geen algemene verhandeling is over het huwelijk.

Eigenlijk gaat het hoofdstuk over wel of niet *trouwen* en minder direct over het *huwelijk*(sleven).

Ongetrouwd

Paulus stelt zichzelf meerdere keren tot voorbeeld.

Als je God wilt dienen, dan kun je beter ongetrouwd zijn/blijven, is zijn boodschap.

In zijn geval kunnen we ons natuurlijk goed voorstellen dat met zijn bediening als apostel, een huwelijk een enorme belemmering zou zijn geweest.

Dit hoofdstuk is dan ook bepaald geen aanbeveling om te trouwen.

Contrast

Dat lijkt nogal een contrast met Efeze 5, waar Paulus de relatie tussen man en vrouw schildert als uitbeelding van de eenheid van Christus en de ecclesia.

Maar 1 Korinthe 7 is geschreven uit een bepaald perspectief, naar aanleiding van vragen van de Korinthiërs.

Vragen die wij overigens niet kennen, we hebben alleen de antwoorden op de vragen.

Maar het motto is: 'bezint eer gij begint'.

Scheiding

In dit hoofdstuk wil ik het in het bijzonder hebben over wat Paulus in 1 Korinthe zegt over scheiding tussen gelovigen. In andere gedeelten, zoals Genesis 2:24 en Efeze 5, zagen we al dat het huwelijk in principe een onverbreekelijke zaak is. Dit zegt Paulus eveneens in:

1 Korinthe 7

¹⁰ En aan degenen, die getrouwd zijn, geef ik opdracht – niet ik, maar de Heer: Een vrouw zou niet van haar man gescheiden worden.

¹¹ Maar in het geval dat zij *gescheiden zal worden*, laat haar ongehuwd blijven, of *laat haar verzoend worden* met de man. En de man zou de vrouw niet verlaten.

Passief

Bijzonder is dat de woorden die ik cursief heb weergegeven in het Grieks in een passieve vorm staan.

Deze verzen zeggen iets anders dan wat de Statenvertaling, NBG en Telos hebben weergegeven.

In die vertalingen lijkt het te gaan over degene die de huwelijkspartner *actief* verlaat, maar zo staat het er niet letterlijk. Het gaat om een scheiding tussen gelovigen.

Daarbij maakt het niet uit wie daartoe het initiatief heeft genomen.

Verzoening

Paulus predikt genade. Er zou tussen gelovigen onderling dan ook geen reden zijn om te scheiden.

Wij zouden genadig met elkaar omgaan, zoals God in Christus genadig met ons omgaat (Kol.3:13).

Wanneer het dan toch gebeurt dat gelovigen scheiden, dan zouden ze ongehuwd blijven, of zich met elkaar verzoenen.

In de context van 1 Korinthe 7 is verzoening het herstel van het huwelijk.

Opnieuw trouwen is geen optie.

Typisch Paulus wanneer hij zegt: “of laat haar met de man verzoend worden”.

Juist de *boodschap van verzoening* vinden we bij hem.

Hij is degene die mocht bekendmaken dat God in Christus de wereld met zich verzoent (2 Kor.5:19) en dat zelfs het heelal met God verzoend zal worden (Kol.1:20).

Als we dat weten en geloven, hoe zou onze houding naar elkaar er dan anders één kunnen zijn dan van verzoening?

En zeker daar waar het gelovigen onderling betreft (Gal.6:10).

Maar wat als een gelovige getrouwd is met een ongelovige en de ongelovige neemt het initiatief tot scheiden?

Daarover in het volgende hoofdstuk meer.

5. Huwelijk en scheiding tussen de gelovige en ongelovige

In het vorige hoofdstuk zagen we wat Paulus zegt over de situatie van twee gelovigen die getrouwd zijn.

Zij zouden niet scheiden.

Gebeurt dat toch, dan is de oproep zich te *verzoenen*.

Maar wat als je een *ongelovige* huwelijkspartner hebt?

Trouwen met een ongelovige

Let op, ik bedoel niet het *trouwen* met een ongelovige.

Daarover zegt hij in 2 Korinthe 6:14: "*Vorm geen ongelijk span met ongelovigen*".

Wanneer je het belangrijkste niet deelt, is het (voor beiden) beter dat partnerschap niet aan te gaan.

Dat zou alleen maar zorgen voor wrijvingen.

In niet mis te verstane bewoordingen wordt dit in 2 Korinthe 6:14-18 toegelicht.

Vershil

Maar wat als tijdens het huwelijk één van de twee een gelovige wordt en de ander niet, is dat reden tot echtscheiding?

De principes waaruit men leeft, zijn dan zo groot.

Het is het verschil tussen 'licht en duisternis' (2 Kor.6:14).

Paulus zegt:

1 Korinthe 7

¹² Maar tegen de overigen zeg ik – ik, niet de Heer: Indien een broeder een ongelovige vrouw heeft, en zij keurt goed om met

hem te wonen, laat hij haar niet verlaten.

¹³ En een vrouw, die een ongelovige man heeft, en hij keurt goed om met haar te wonen, laat zij haar man niet verlaten.

¹⁴ Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd in de broeder. Anders dus, zijn jullie kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.

Wanneer de verhoudingen zó liggen, reageert Paulus erg nuchter. Alles wat hij in dit hoofdstuk naar voren brengt, is ook lógisch. Als de ongelovige er geen probleem mee heeft met een gelovige samen te wonen (binnen een huwelijk), is dat prima en zou de gelovige dat zo houden.

Wie Hem kent is gericht op eenheid en verzoening en niet op scheiding.

Geheiligd

Paulus zegt het zelfs zo sterk, dat hij aangeeft dat de ongelovige *geheiligd* is in de gelovige.

De gelovige is gewijd aan God en hierdoor is iedereen die zich bij hem of haar in het huis bevindt, geheiligd; dat is 'apart gezet'. Doordat het woord van God daar gesproken en geleefd wordt, bevindt heel het huis zich in een bevoorrechte positie.

Maar wat te doen als de ongelovige het initiatief tot scheiding neemt?

1 Korinthe 7

¹⁵ En indien de ongelovige scheidt, laat hem gescheiden worden. De broeder of zuster is in dit geval niet gebonden (*lett: ge-slaafd*). God heeft ons in vrede geroepen.

In vrede geroepen

Wanneer een ongelovige partner van ons scheidt, hoeven we niet koste wat kost te proberen het huwelijk in stand te houden, laat staan een scheiding tegen te werken.

God heeft ons in vrede geroepen.

Wat in dit vers vaak gelezen wordt is dat, als een ongelovige de gelovige verlaat, de gelovige ongebonden is *én* vrij om een ander te trouwen.

Dat eerste staat er wel, het tweede niet.

Hertrouwen

Opvallend is dat nergens in dit hoofdstuk, of in enige andere brief van Paulus, de optie van hertrouwen na scheiding wordt benoemd.

Ook niet in het vervolg van 1 Korinthe 7, hoewel sommigen het daarin lezen.

Daar kom ik later op terug.

Wél wordt de optie van hertrouwen na het overlijden van de huwelijkspartner genoemd:

³⁹ Een vrouw is gebonden door de wet, zolang haar man leeft; maar in het geval dat haar man is ontslapen, is zij vrij om getrouwd te worden, met wie zij wil, mits in de Heer.

Iets dergelijks wordt nergens gezegd over hertrouwen na een scheiding.

Een huwelijk brengt een eenheid tot stand (Gen.2:24, Ef.5:31), die slechts door de dood verbroken kan worden (vgl. Rom.7:2).

Vrij

Wanneer onze ongelovige partner ons *verlaat*, zijn we vrij en zouden we die vrijheid gebruiken.

Niet om ons weer te binden door een nieuw huwelijk, maar door te blijven in de positie die ons gegeven is.

Daar spreken ook de volgende verzen over:

1 Korinthe 7

¹⁷ Laat een ieder zó wandelen, zoals God hem geroepen heeft. (...)

²⁰ Laat een ieder blijven in de roeping, waarin hij werd geroepen. (...)

²⁴ Broeders, laat een ieder, waarin hij werd geroepen, daarin blijven, bij God.

Verzoening

Paulus is de apostel die *het beheer van de genade van God* gegeven was (Ef.3:2).

Hij mocht ten volle Gods genade onthullen en die boodschap is leidend in onze tegenwoordige tijd.

Paulus is de apostel die mocht bekendmaken dat God heel Zijn schepping terugbrengt tot Zichzelf (Rom.11:36, Ef.1:10, Kol.1:20).

Hij doet dat door Zijn Zoon, Christus Jezus.

Maar degenen die bij Christus Jezus horen en Zijn lichaam zijn, delen in de zegeningen en positie van Christus.

Als God dus door Christus deze schepping tot Zichzelf terugbrengt en verzoent, doet Hij dit door Christus *én* Zijn lichaam:

Efeze 1

¹⁰ om in het beheer van de volheid van de tijden, het al, zowel wat in de hemelen als wat op de aarde is, in Christus onder één Hoofd samen te brengen,

¹¹ in Hem, in wie ook wij, tevoren bestemd worden (...)

Geheim

Het grote *geheim* (Ef.1:9) dat Paulus bekendmaakt in de Efeze brief is dat Christus niet slechts één Persoon is, maar een gezelschap.

De groep van gelovigen die Zijn lichaam vormen, delen in alle zegeningen (Ef.1:3) van Hem.

Wanneer wij delen in die positie en weten dat God ons zal gebruiken om deze hele schepping met Zich te verzoenen, wat zou dan anders onze houding kunnen zijn dan een verzoenende houding, ook naar ongelovigen?

En dus ook naar onze ongelovige huwelijkspartner die ons verlaten heeft?

Hij verzoent de wereld met Zichzelf en plaatst dat woord van verzoening in ons:

2 Korinthe 5

¹⁹ wat hierin bestaat, dat God in Christus was de wereld met Zichzelf verzoenende en hen hun misstappen niet toerekent en het woord van de verzoening in ons plaatst.

6. Toch hertrouwen?

Paulus verklaart meerdere keren expliciet dat het huwelijk een zaak voor het leven is (1 Kor.7:32, Rom.7:2), dat slechts verbroken kan worden door de dood.

Hertrouwen terwijl de partner nog leeft, ook al is men daarvan gescheiden, is dan ook geen optie die Paulus noemt (1 Kor.7:11). Dat het huwelijk een onverbreekelijke zaak is, is geen uitvinding van Paulus, maar zijn woorden *van den beginne* (Matth.19:4,8) en dus een principiële *begin*-sel.

De eenheid die door een huwelijk tot stand komt, zou een mens niet scheiden (Matth.19:6).

Context

Toch lezen sommigen in 1 Korinthe dat Paulus de optie van hertrouwen wél zou noemen.

Men leest dit in de volgende verzen:

1 Korinthe 7

²⁷ Ben jij gebonden aan een vrouw? Zoek geen losmaking. Ben jij losgemaakt van een vrouw? Zoek geen vrouw.

²⁸ En ook als jij zou trouwen, dan zondigde jij niet, en als een maagd zou trouwen, dan zondigde zij niet.

Zo op het eerste gezicht lijkt men hier een punt te hebben en lijkt Paulus te zeggen dat degene die is 'losgemaakt' (men leest: gescheiden), (weer) zou kunnen trouwen.

Men zondigt hiermee immers niet?

Toch klopt het niet.

Wat men verzuimt, is om deze verzen in het verband te lezen.

Hier dus nogmaals dezelfde verzen, maar nu in het verband:

²⁵ *En wat betreft de maagden* heb ik geen uitdrukkelijk bevel van de Heer. Maar ik geef een mening, als iemand, die ontferming van de Heer verkregen heeft om betrouwbaar te zijn.

²⁶ Ik veronderstel dan, vanwege de nu bestaande nood, dat het goed is voor een mens, zó te zijn.

²⁷ Ben jij gebonden aan een vrouw? Zoek geen losmaking. Ben jij losgemaakt van een vrouw? Zoek geen vrouw.

²⁸ En ook als jij zou trouwen, dan zondigde jij niet, en als een maagd zou trouwen, dan zondigde zij niet.

Verkering

Paulus vangt in vers 25 een nieuw onderwerp aan, met: *wat betreft de maagden*.

Een maagd is in dit verband iemand die nog niet getrouwd is en geen één vlees is geweest met iemand anders.

Hij of zij is echter wel 'gebonden'.

Wij zouden dit 'verkering' noemen, of wellicht het latere stadium van een relatie: 'verloofd'.

Ongetrouwd blijven

Het is goed om ons bij het lezen van deze verzen telkens voor ogen te houden dat Paulus hier een pleidooi houdt voor het ongetrouwd zijn en blijven, zoals hij zelf was (:7).

Hij vangt hiermee direct aan in vers 1 en hij eindigt het hoofdstuk ermee, door dit zelfs te zeggen van iemand die niet meer getrouwd is, omdat de partner is overleden (:39-40).

Ook met betrekking tot de *maagden* geeft hij dus in deze verzen aan dat het goed is, zó te zijn (:26), namelijk vrijgezel en daardoor ongebonden en vrij om Hem te dienen.

Vrijheid

Paulus verkondigt *vrijheid*.

Maar als je gebonden bent door een relatie, zoek dan geen losmaking.

Als je dat niet bent, zoek dan geen vrouw.

Je zondigt niet als je trouwt, maar er staat je wel 'verdrukking in het vlees' te wachten (:28) en een gewaarschuwd mens ...

In vers 36-38 komt Paulus nogmaals terug op deze kwestie en dan vat hij het zo samen:

1 Korinthe 7

³⁸ Wie dus zijn maagd ten huwelijk neemt, zal goed doen; maar wie haar niet ten huwelijk neemt, zal beter doen.

7. Reacties

De voorgaande hoofdstukken betreffen blogs die ik op mijn site gezondewoorden.nl heb geplaatst.

Hier kwamen ook reacties op en die behandel ik in dit hoofdstuk.

In het eerste hoofdstuk over dit onderwerp gaf ik al aan dat het een gevoelig thema is, dat aan niemand voorbijgaat.

Daarom heb ik ervoor gekozen om het tamelijk uitgebreid te bespreken, hoewel het natuurlijk altijd uitgebreider kan.

Positieve reacties

Natuurlijk kunnen dan ook reacties niet uitblijven en die heb ik ook wel gehad.

Naast wat korte reacties van mensen die aangaven dat ze het mooi vonden, zei iemand: *“mooi, zoals jij het benadert als logisch uitvloeisel van Paulus’ evangelie”*.

Dat is de spijker op z’n kop.

De conclusies over het huwelijk zijn in overeenstemming met het evangelie dat Paulus bekendmaakt, het is het logische gevolg daarvan.

Een mooier compliment kan ik me niet wensen.

Een beter bewijs dat het inhoudelijk klopt, ook niet overigens ...

‘Tegenwerpingen’

Eigenlijk komen de minder positieve reacties die ik heb gekregen allemaal op hetzelfde neer, zoals: *“Mag ik dan niet hertrouwen, als ik zou scheiden?”*

Meteen bij aanvang van de hoofdstukken, heb ik 1 Korinthe 10:23 aangehaald, waarin Paulus aangeeft dat *alles geoorloofd* is, maar

niet alles nuttig is.

Voor een gelovige, die leeft uit genade, zou het issue niet zijn of iets *mag*, maar of iets *nuttig* is; *zinnig* dus.

Een andere reactie die ik kreeg, was: “*Maar we zijn toch ook gewoon mensen, hier op aarde, met allerlei tekortkomingen?*”

En: “*Er is toch ook gevoel en liefde nodig in een relatie?*”

De basis van een huwelijk is geen gevoel.

Gevoelens komen en gaan.

De basis van een huwelijk is *trouw*.

Daarom noemen we het ook *trouwen* en een *trouwerij*.

De *trouwbelofte* is dan ook: *tot de dood ons scheidt* en dat is precies wat de apostel Paulus naar voren brengt over het huwelijk (1 Kor.7:32, Rom.7:2).

Ik beseft me dat dit een standpunt is dat in de huidige maatschappij zal worden gezien als ouderwets, maar diezelfde maatschappij laat zien wat het ‘succes’ van de ‘moderne’ visie op liefde en het huwelijk is: het aantal scheidingen is enorm en nog steeds stijgende.

Daar waar de ander tekortkomt in onze ogen, zouden we elkaar genade bewijzen:

Kolossenzen 3

¹³ Verdraag elkaar en wees genadig onder elkaar, in het geval dat de een tegen de ander een klacht heeft; en zoals de Heer genadig met jullie is, doe ook zó.

Voorbeeld

Ook hier is weer het voorbeeld, Christus zelf.

Hij bewijst ons genade, uitermate overvloedig zelfs (Rom.5:20).

Dan past ons toch ook maar één houding en dat is de ander behandelen, zoals Hij met ons omgaat?

Of wat te doen als wij denken dat we zelf tekort komen om een huwelijk in stand te houden, we zijn toch ook maar gewoon mensen van vlees en bloed?

Paulus is erg laconiek als het gaat om het vlees, de oude mens. Hij vergelijkt het meerdere keren met het uittrekken van een jas. We zouden het oude uitdoen en het nieuwe aantrekken:

Efeze 4

²² dat jullie, wat jullie vroegere gedrag betreft, de oude mens wegdoen, die verdorven is (...)

(...)

²⁴ en de nieuwe mens aantrekken, die in overeenstemming met God geschapen wordt (...)

Kolossenzen 3

⁹ ... omdat jullie de oude mens uitdoen, samen met zijn praktijken, en jullie de nieuwe aantrekken, die vernieuwd is tot besef, overeenkomstig het beeld van Degene, Die hem schiept.

Nuttig

Wanneer we deze verzen lezen, weten we ook wat Paulus bedoelt als hij in 1 Korinthe 10:23 aangeeft: “alles is geoorloofd, maar niet alles is *nuttig*”.

Nuttig is dat wat *onvergankelijk* is en *werkelijk waarde* heeft.

Onnuttig is dat wat *verdorven* is en *vergaat*.

De nieuwe mens versus de oude mens.

Waardig

De oproep in Paulus' brieven is dan ook om 'waardig te wandelen', namelijk in overeenstemming met de waarde van de boodschap die we kennen en geloven.

Er is een God, die ons leven in Zijn hand heeft en bestuurt.

Hij heeft onze ogen en hart geopend voor het evangelie.

Hij betoont ons genade, dus mogen we anderen genade (be)tonen.

Hij heeft ons geroepen om in Christus deze hele schepping aan Zich te onderwerpen en met Zich te verzoenen.

Onze wandel zou in overeenstemming zijn met die boodschap:

Efeze 4

¹ Als gevangene in de Heer, roep ik jullie dan op te wandelen waardig de roeping, waarmee jullie geroepen werden,

² met alle nederigheid en zachtmoedigheid, met geduld, en elkaar in liefde te verdragen.

Filippenzen 1

²⁷ Alleen, wees burgers op een wijze waardig van het goede bericht van Christus (...)

Hij voorziet

In Christus zijn we gezegend met alle geestelijke zegen (Ef.1:3).

Die positie mogen we innemen en daar kunnen we van Hem verwachten dat Hij in al onze behoeften voorziet:

Filippenzen 4

¹⁹ Mijn God zal in al jullie behoeften naar zijn rijkdom, in heerlijkheid, compleet voorzien, in Christus Jezus.

8. De hoofdzaken

Het leek me goed om een samenvatting te maken van de belangrijkste punten voor ons in de praktijk. Een overzicht daarvan vind je in dit hoofdstuk.

Eén vlees

Man en vrouw zijn één. Dit is een Goddelijke inzetting 'vanaf den beginne'. Deze eenheid zou niet verbroken worden (Gen.2:24, Matth.19:5-6, Marc.10:9). Het enige wat een huwelijk beëindigt, is de dood van één van de huwelijkspartners (Rom.7:2, 1 Kor.7:39).

Oud en nieuw

Onder het oude verbond was een huwelijk, net als het oude verbond zelf, een voorwaardelijke zaak. Met andere woorden: een man kon zijn vrouw wegsturen met een scheidbrief (Deut.24:1). Wanneer hij dat gedaan had, mocht hij haar daarna zelfs niet meer terugnemen (Deut.24:4).

In het evangelie dat Paulus bekend maakt staat genade en verzoening centraal. Hij stelt het huwelijk voor als de eenheid tussen Hoofd en lichaam, Christus en de ecclesia (Ef.5:31-32). Man en vrouw zijn één en kunnen niet gescheiden worden, zoals Christus en Zijn lichaam één zijn. Als je leeft uit genade en verzoening, wat zou dan een reden kunnen zijn om uit een huwelijk te stappen?

Trouw

De basis van een huwelijk is trouw, vandaar dat het een trouw-erij heet. Niet onze gevoelens, of de positieve (of negatieve) eigenschappen van de ander, bepalen de basis van een huwelijk. De houding van God naar Zijn schepping is de basis van ons leven en ons huwelijk. God is een God van trouw. Het evangelie van Paulus is dat er niets is dat God ervan weerhoudt om heel Zijn schepping met zich te verzoenen (2 Kor.5:19, Kol.1:20). Dat voorbeeld zouden wij volgen, zeker in ons huwelijk.

In 1 Korinthe 7 gaat Paulus het meest uitgebreid in op huwelijkse zaken:

1 Korinthe 7

¹⁰ En aan degenen, die getrouwd zijn, geef ik opdracht – niet ik, maar de Heer: Een vrouw zou niet van haar man gescheiden worden.

Initiatief

Let op hoe het hier staat. In de meeste vertalingen lijkt de boodschap gericht tot de vrouw, de vrouw zou niet van haar man scheiden. Maar in de grondtekst staat het anders. Een vrouw zou 'niet gescheiden worden' van haar man, ongeacht wie daarin het initiatief neemt.

Wanneer er toch scheiding ontstaat, is Paulus duidelijk:

1 Korinthe 7

¹¹ Maar in het geval dat zij gescheiden wordt, laat haar ongehuwd blijven, of laat haar met haar man verzoend worden. En een man zou zijn vrouw niet verlaten.

Verzoening

Uit een huwelijk stappen is voor de gelovige geen optie. Gebeurt dit toch, dan zouden de huwelijkspartners gericht zijn op verzoening. Dat is waar het in het evangelie van Paulus om draait. God verzoent de wereld met Zich, hoe zouden wij dan als gelovigen onverzoenlijk kunnen zijn? Hieruit volgt ook logischerwijze dat het zoeken naar een andere partner, of zelfs hertrouwen met een ander, voor de gelovige geen optie is.

Wanneer een gelovige een ongelovige huwelijkspartner heeft en deze verlaat hem of haar, dan geeft Paulus aan daarin te berusten:

1 Korinthe 7

¹⁵ En indien de ongelovige scheidt, laat hem gescheiden worden. De broeder of zuster is in dit geval niet gebonden (lett: ge-slaafd). God heeft ons in vrede geroepen.

Vrede

Degene die scheidt, gelooft in ieder geval niet de dingen met betrekking tot het huwelijk die Paulus hier naar voren brengt. Paulus zegt hierover: laat maar gaan. Je hoeft dan niet alles op alles te zetten om de scheiding tegen te werken. Zo'n scheiding ontaardt al snel in een gevecht, maar God heeft ons in vrede geroepen.

Hertrouwen?

Nergens wordt in de brieven van Paulus hertrouwen na een scheiding zelfs maar genoemd. Dat is gewoon geen optie. De enige reden waardoor een huwelijk beëindigd wordt, is als één van de huwelijkspartners overlijdt:

1 Korinthe 7

³⁹ Een vrouw is gebonden door de wet, zolang haar man leeft; maar in het geval dat haar man is ontslapen, is zij vrij om te trouwen met wie zij wil, mits in de Heer.

9. 'Lastige casussen'

Op mijn blogs over het huwelijk heb ik heel wat reacties gehad. Waar een huwelijk wordt verbroken door echtscheiding, kunnen ingewikkelde situaties ontstaan, zeker als er uit het huwelijk ook kinderen zijn voortgekomen.

En hoewel Paulus in 1 Korinthe 7 antwoord geeft op vragen van de Korinthiërs (:1), zijn er best situaties te bedenken waarop hij geen antwoord geeft.

Vrede

De sfeer waarin Paulus dit hoofdstuk schrijft, is die van *harmonie* (:5).

Wij zijn immers in *vrede* geroepen (:15) en Paulus predikt dan ook geen wet (:6).

Op sommige punten had Paulus zelf ook geen uitdrukkelijk bevel gekregen van de Heer en geeft hij zijn eigen mening als apostel (:25).

Voor individuele gevallen waarin wij geen direct antwoord vinden in de Schrift, zouden wij hetzelfde doen als Paulus: ons gezonde verstand gebruiken.

Casuïstiek

Want stel je de situatie voor waarin man en vrouw zijn gescheiden.

Daartoe zou een gelovige niet het initiatief nemen (:10), maar wanneer het dan toch gebeurt, zou de houding van de gelovige gericht zijn op verzoening (:11).

Maar wat als je gescheiden partner de deur naar verzoening (= herstel van het huwelijk) helemaal dicht gooit door met een ander te trouwen?

De mogelijkheid bestaat ook dat uit dat huwelijk kinderen voortkomen.

Wat dan?

Opent dat de deur voor de verlaten partner om zelf ook te hertrouwen?

Vrijheid

Als je het mij vraagt, geeft de Schrift daar geen direct antwoord op. De strekking van het hoofdstuk is dat Paulus een pleidooi houdt voor het ongehuwd zijn, zoals hij zelf was (:7), maar hij voegt daar meteen aan toe dat dit een *genadegave* is en niet zomaar weggelegd is voor een ieder.

Vrij zijn is echter een hoog goed voor Paulus.

Zo kan men zijn of haar onverdeelde aandacht geven aan het dienen van de Heer.

Wij zouden ons zo weinig mogelijk laten binden in ons leven.

Of dit nu binding aan mensen, een organisatie, of andere gebondenheid is.

Ook wordt genoemd: “wees geen slaaf van mensen” (:23).

In een ander verband zegt Paulus:

Romeinen 14

⁵ (...) Laat een ieder in zijn eigen denken ten volle verzekerd zijn.

Gezonde Woorden

Woorden van mensen, hoe vroom ze ook klinken, zijn woorden van menselijke wijsheid en krachteloos. ^{1Kor.2:4}

Het Woord van God daarentegen is levend en krachtig en daarom roept de Schrift ons ook op om gezonde woorden te gebruiken.

^{Heb.4:12; 2Tim.1:13} Zijn woorden vormen de gezonde leer die ons gezond maakt in het geloof. ^{Tit.2:1-2}

gezondewoorden.nl

Bron:

Oudijn, G. (2018-2019). *Het huwelijk*. GezondeWoorden, <http://gezondewoorden.nl/category/huwelijk/>

In samenwerking met:

Stichting Evangelie Om Niet

Het Evangelie spreekt van de ene GOD,
Die OM NIET alle mensen redt, verzoent,
levend maakt en rechtvaardigt!

Gratis online boeken lezen, delen en downloaden
(publicaties ook als uitgave op papier verkrijgbaar)

evangelieomniet.nl

GEZONDE WOORDEN

HET HUWELIJK

Er zijn veel tegenstrijdige meningen over wat de Bijbel zegt over het huwelijk. Schrijven hierover kan nogal wat stof doen opwaaien, want het is een precair onderwerp. Zeker omdat het ook andere vragen oproept, zoals over scheiden en hertrouwen. “Mag dat?” is dan vaak de vraag. Een vraag waar Paulus snel mee afrekent:

“Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn nuttig. Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen bouwen op.”

1 Korinthe 10:23 [HSV]

Er is dus een belangrijkere vraag: is het *nuttig*, dat wil zeggen: *bouwt het op*? Is het tot opbouw van de ecclesia (gemeente) en tot eer van God? Met die mindset zouden we de Schrift onderzoeken.